

Anarchokapitalismus

Díl sedmačtyřicátý:

**Inflace špatných
peněz**

Přednáší Urza

5. října

v klubu (de)Centrála.

www.urza.cz

O čem budeme mluvit?

- ❖ Co je inflace? Dle rakušáků i jinak.
- ❖ Inflace z koronaviru, války...
- ❖ Jak vznikají peníze? Jaké to má dopady?
- ❖ Řešení a strašák deflace

Co je inflace?

❖ Pro lidi z ulice je to zdražování.

Co je inflace?

- ❖ Pro lidi z ulice je to zdražování.
- ❖ Ekonomický mainstream má spotřební koš.

Co je inflace?

- ❖ Pro lidi z ulice je to zdražování.
- ❖ Ekonomický mainstream má spotřební koš.
- ❖ Dle rakušáků je inflace příbytek peněz.

Co je inflace?

- ❖ Pro lidi z ulice je to zdražování.
- ❖ Ekonomický mainstream má spotřební koš.
- ❖ Dle rakušáků je inflace příbytek peněz.
- ❖ Všechny ty přístupy spolu souvisejí.
  - » Rozdíly mezi mainstreamem a rakušáky?

Příčiny zdražování

- ❖ Zákon nabídky a poptávky neusmlouváme.
  - » Platí na každém trhu; i na trhu peněz.

Příčiny zdražování

- ❖ Zákon nabídky a poptávky neusmlouváme.
  - » Platí na každém trhu; i na trhu peněz.
- ❖ Zvýšení poptávky:
  - » zvýšení peněžní zásoby i jiné chování spotřebitelů...

Příčiny zdražování

- ❖ Zákon nabídky a poptávky neusmlouváme.
  - » Platí na každém trhu; i na trhu peněz.

- ❖ Zvýšení poptávky:
  - » zvýšení peněžní zásoby i jiné chování spotřebitelů...

- ❖ Snížení nabídky:
  - » vzácnost surovin, války, katastrofy, zastarávání...

Koronavirus

❖ Nabídková strana:

» Vláda lidem zakázala pracovat; klesla produkce.

Koronavirus

❖ Nabídková strana:

» Vláša lidem zakázala pracovat; klesla produkce.

❖ Poptávková strana:

» Vláša lidem rozdávala peníze; stimulovala poptávku.

Koronavirus

- ❖ Nabídková strana:
  - » Vláda lidem zakázala pracovat; klesla produkce.

- ❖ Poptávková strana:
  - » Vláda lidem rozdávala peníze; stimulovala poptávku.

- ❖ **Plošné rozdávání peněz není řešením.**
  - » Proč?

Plošné rozdělování peněz

- ❖ Kdyby každý dostal neomezeně peněz...
  - » ...museli bychom dál pracovat?

Plošné rozdělování peněz

- ❖ Kdyby každý dostal neomezeně peněz...
  - » ...museli bychom dál pracovat?
    - **Ano, protože potřebujeme produkovat jiné statky.**
    - Peníze jsou „jen“ prostředkem komunikace.
      - Řídí ekonomiku, ale samy o sobě nejsou spotřebními statky!

Plošné rozdělování peněz

- ❖ Kdyby každý dostal neomezeně peněz...
  - » ...museli bychom dál pracovat?
    - **Ano, protože potřebujeme produkovat jiné statky.**
    - Peníze jsou „jen“ prostředkem komunikace.
      - Řídí ekonomiku, ale samy o sobě nejsou spotřebními statky!

- ❖ Co když každý dostane méně peněz?

Plošné rozdělování peněz

- ❖ Kdyby každý dostal neomezeně peněz...
  - » ...museli bychom dál pracovat?
    - **Ano, protože potřebujeme produkovat jiné statky.**
    - Peníze jsou „jen“ prostředkem komunikace.
      - Řídí ekonomiku, ale samy o sobě nejsou spotřebními statky!

- ❖ Co když každý dostane méně peněz?
  - » Principiálně je to totéž, liší se to jen mírou.
  - » **Rozdělováním peněz nevzniká bohatství!**

Válka

❖ Válka vskutku vytváří nabídkovou inflaci.

- ❖ Válka vskutku vytváří nabídkovou inflaci.
  - » V případě Ukrajiny se snižuje nabídka obilí, oceli...
  - » V případě Ruska se zvyšuje cena plynu, ropy...

- ❖ Válka vskutku vytváří nabídkovou inflaci.
  - » V případě Ukrajiny se snižuje nabídka obilí, oceli...
  - » V případě Ruska se zvyšuje cena plynu, ropy...
  - » Místo aby lidé tvořili hodnoty, ničí je.

- ❖ Válka vskutku vytváří nabídkovou inflaci.
  - » V případě Ukrajiny se snižuje nabídka obilí, oceli...
  - » V případě Ruska se zvyšuje cena plynu, ropy...
  - » Místo aby lidé tvořili hodnoty, ničí je.

- ❖ Na válku se politikům dobře svádí cokoliv.
  - » Byť už v lednu byla inflace 9,9 %.
    - **Nutno vzít v úvahu, že se projevuje se zpožděním.**

Peníze: komunikační nástroj

- ❖ Konference Svobodného přístavu 2022
  - » Peníze včera, dnes a zítra: Internet ze starověku

Peníze: komunikační nástroj

- ❖ **Konference Svobodného přístavu 2022**
  - » Peníze včera, dnes a zítra: Internet ze starověku

- ❖ **Růst cen nedostatkových statků je zdravý!**
  - » Signál, aby konzumenti šetřili a producenti vyráběli.

Peníze: komunikační nástroj

- ❖ Konference Svobodného přístavu 2022
  - » Peníze včera, dnes a zítra: Internet ze starověku
- ❖ **Růst cen nedostatkových statků je zdravý!**
  - » Signál, aby konzumenti šetřili a producenti vyráběli.
- ❖ Přesto je cosi shnilého ve státě dánském...

Peníze: komunikační nástroj

- ❖ Konference Svobodného přístavu 2022
  - » Peníze včera, dnes a zítra: Internet ze starověku
- ❖ **Růst cen nedostatkových statků je zdravý!**
  - » Signál, aby konzumenti šetřili a producenti vyráběli.
- ❖ Přesto je cosi shnilého ve státě dánském...
  - » ...víte, jak dnes vznikají „peníze“?

Vznik peněz

❖ Komerční banky půjčují peníze, **které nemají.**

Vznik peněz

- ❖ Komerční banky půjčují peníze, **které nemají.**
  - » Připíše je na účet klienta a zaúčtují proti pohledávce.

Vznik peněz

- ❖ Komerční banky půjčují peníze, **které nemají.**
  - » Připíše je na účet klienta a zaúčtují proti pohledávce.
  - » Splacením úvěru peníze zanikají; úrok jde bance.

Vznik peněz

- ❖ Komerční banky půjčují peníze, **které nemají.**
  - » Připíše je na účet klienta a zaúčtuje proti pohledávce.
  - » Splacením úvěru peníze zanikají; úrok jde bance.
    - **Přesto jdou všechny dluhy splatit (navzdory mýtům).**

Vznik peněz

- ❖ Komerční banky půjčují peníze, **které nemají.**
  - » Připíše je na účet klienta a zaúčtuje proti pohledávce.
  - » Splacením úvěru peníze zanikají; úrok jde bance.
    - **Přesto jdou všechny dluhy splatit (navzdory mýtům).**
  - » V praxi půjčují stále víc a víc; objem peněz roste.

Vznik peněz

- ❖ Komerční banky půjčují peníze, **které nemají**.
  - » Připíše je na účet klienta a zaúčtuje proti pohledávce.
  - » Splacením úvěru peníze zanikají; úrok jde bance.
    - **Přesto jdou všechny dluhy splatit (navzdory mýtům).**
  - » V praxi půjčují stále víc a víc; objem peněz roste.
  - » Nemohou půjčovat neomezeně (v ČR rezervy 2 %).
    - Odtud název (frakční) bankovníctví (částečných rezerv).

Vznik peněz

- ❖ Komerční banky půjčují peníze, **které nemají**.
  - » Připíše je na účet klienta a zaúčtuje proti pohledávce.
  - » Splacením úvěru peníze zanikají; úrok jde bance.
    - **Přesto jdou všechny dluhy splatit (navzdory mýtům).**
  - » V praxi půjčují stále víc a víc; objem peněz roste.
  - » Nemohou půjčovat neomezeně (v ČR rezervy 2 %).
    - Odtud název (frakční) bankovníctví (částečných rezerv).

- ❖ Kvantitativní, kvalitativní uvolňování...

Role ČNB

❖ ČNB určuje úrokové sazby.

Role ČNB

- ❖ ČNB určuje úrokové sazby:
  - » repo – dvoutýdenní půjčky bank za cenné papíry

Role ČNB

- ❖ ČNB určuje úrokové sazby:
  - » repo – dvoutýdenní půjčky bank za cenné papíry
  - » diskontní – denní úročení peněz bank u ČNB

Role ČNB

- ❖ ČNB určuje úrokové sazby:
  - » repo – dvoutýdenní půjčky bank za cenné papíry
  - » diskontní – denní úročení peněz bank u ČNB
  - » lombardní – denní úročení peněz ČNB u bank

- ❖ ČNB určuje úrokové sazby:
  - » repo – dvoutýdenní půjčky bank za cenné papíry
  - » diskontní – denní úročení peněz bank u ČNB
  - » lombardní – denní úročení peněz ČNB u bank
  - » diskontní < repo < lombardní (dnes 6 < 7 < 8)

Role ČNB

- ❖ ČNB určuje úrokové sazby:
  - » repo – dvoutýdenní půjčky bank za cenné papíry
  - » diskontní – denní úročení peněz bank u ČNB
  - » lombardní – denní úročení peněz ČNB u bank
  - » diskontní < repo < lombardní (dnes 6 < 7 < 8)
- ❖ Banky nepůjčí za menší úrok, než jim dá ČNB.

Role ČNB

- ❖ ČNB určuje úrokové sazby:
  - » repo – dvoutýdenní půjčky bank za cenné papíry
  - » diskontní – denní úročení peněz bank u ČNB
  - » lombardní – denní úročení peněz ČNB u bank
  - » diskontní < repo < lombardní (dnes 6 < 7 < 8)
- ❖ Banky nepůjčí za menší úrok, než jim dá ČNB.
  - » ČNB nepřímo určuje úroky v celé ekonomice.

Role ČNB

- ❖ ČNB určuje úrokové sazby:
  - » repo – dvoutýdenní půjčky bank za cenné papíry
  - » diskontní – denní úročení peněz bank u ČNB
  - » lombardní – denní úročení peněz ČNB u bank
  - » diskontní < repo < lombardní (dnes 6 < 7 < 8)

- ❖ Banky nepůjčí za menší úrok, než jim dá ČNB.
  - » ČNB nepřímo určuje úroky v celé ekonomice.
    - Úrok je cena půjčky; objem půjček tvoří peněžní zásobu.

Inflační cílování

- ❖ Dle ústavy má ČNB udržovat cenovou stabilitu.

Inflační cílování

- ❖ Dle ústavy má ČNB udržovat cenovou stabilitu.
  - » Ústava však už neříká, co je cenová stabilita 🎃

Inflační cílování

- ❖ Dle ústavy má ČNB udržovat cenovou stabilitu.
  - » Ústava však už neříká, co je cenová stabilita 🎃
  - » Jeden by řekl, že cenová stabilita jsou stabilní ceny.

Inflační cílování

- ❖ Dle ústavy má ČNB udržovat cenovou stabilitu.
  - » Ústava však už neříká, co je cenová stabilita 🎃
  - » Jeden by řekl, že cenová stabilita jsou stabilní ceny.
  - » ČNB však řekla, že je to 2% růst cen za rok.

Inflační cílování

- ❖ Dle ústavy má ČNB udržovat cenovou stabilitu.
  - » Ústava však už neříká, co je cenová stabilita 🎃
  - » Jeden by řekl, že cenová stabilita jsou stabilní ceny.
  - » ČNB však řekla, že je to 2% růst cen za rok.

- ❖ Pomocí nástrojů výše lze měnit peněžní zásobu.

Inflační cílování

- ❖ Dle ústavy má ČNB udržovat cenovou stabilitu.
  - » Ústava však už neříká, co je cenová stabilita 🎃
  - » Jeden by řekl, že cenová stabilita jsou stabilní ceny.
  - » ČNB však řekla, že je to 2% růst cen za rok.
- ❖ Pomocí nástrojů výše lze měnit peněžní zásobu.
  - » ČNB cíluje na neustálé zvyšování objemu peněz.

Inflační cílování

- ❖ Dle ústavy má ČNB udržovat cenovou stabilitu.
  - » Ústava však už neříká, co je cenová stabilita 🎃
  - » Jeden by řekl, že cenová stabilita jsou stabilní ceny.
  - » ČNB však řekla, že je to 2% růst cen za rok.
- ❖ Pomocí nástrojů výše lze měnit peněžní zásobu.
  - » ČNB cíluje na neustálé zvyšování objemu peněz.
  - » Technicky to dělají komerční banky.

Peněžní zásoba

❖ Za dvacet let se zvýšila asi pětkrát (na 6 bilionů).

Peněžní zásoba

- ❖ Za dvacet let se zvýšila asi pětkrát (na 6 bilionů).
- ❖ Ceny nevzrostly ani dvojnásobně.

Peněžní zásoba

- ❖ Za dvacet let se zvýšila asi pětkrát (na 6 bilionů).
- ❖ Ceny nevzrostly ani dvojnásobně.
- ❖ Bud' máme skoro trojnásobek statků...

Peněžní zásoba

- ❖ Za dvacet let se zvýšila asi pětkrát (na 6 bilionů).
- ❖ Ceny nevzrostly ani dvojnásobně.
- ❖ Buď máme skoro trojnásobek statků, nebo...
  - » ...někde ležely peníze, co se nehýbaly.

Peněžní zásoba

- ❖ Za dvacet let se zvýšila asi pětkrát (na 6 bilionů).
- ❖ Ceny nevzrostly ani dvojnásobně.
- ❖ Bud' máme skoro trojnásobek statků, nebo...
  - » ...někde ležely peníze, co se nehýbaly...
    - ...ty peníze pak začaly kolovat, a zvedly ceny.

Peněžní zásoba

- ❖ Za dvacet let se zvýšila asi pětkrát (na 6 bilionů).
- ❖ Ceny nevzrostly ani dvojnásobně.
- ❖ Bud' máme skoro trojnásobek statků, nebo...
  - » ...někde ležely peníze, co se nehýbaly...
    - ...ty peníze pak začaly kolovat, a zvedly ceny.
- ❖ Nelze jen tak tvořit peníze bez následků.

Monetární politika

- ❖ Peníze ztrácejí svou hodnotu.
  - » I kdyby to byla „jen“ stálá 2% inflace.

Monetární politika

- ❖ Peníze ztrácejí svou hodnotu.
  - » I kdyby to byla „jen“ stálá 2% inflace.
  - » Nelze rozumně spořit (lidé jsou nuceni do rizik).

Monetární politika

- ❖ Peníze ztrácejí svou hodnotu.
  - » I kdyby to byla „jen“ stálá 2% inflace.
  - » Nelze rozumně spořit (lidé jsou nuceni do rizik).
  - » Peníze nejsou neutrální (Cantillonův efekt).

Monetární politika

- ❖ Peníze ztrácejí svou hodnotu.
  - » I kdyby to byla „jen“ stálá 2% inflace.
  - » Nelze rozumně spořit (lidé jsou nuceni do rizik).
  - » Peníze nejsou neutrální (Cantillonův efekt).
  - » Způsob emitace nových peněz snižuje tržní úroky.
    - Je poskytováno více půjček; to způsobuje cyklické krize.
      - Více o tom například na záznamu mé přednášky pro UTXO.22.

Monetární politika

- ❖ Peníze ztrácejí svou hodnotu.
  - » I kdyby to byla „jen“ stálá 2% inflace.
  - » Nelze rozumně spořit (lidé jsou nuceni do rizik).
  - » Peníze nejsou neutrální (Cantillonův efekt).
  - » Způsob emitace nových peněz snižuje tržní úroky.
    - Je poskytováno více půjček; to způsobuje cyklické krize.
      - Více o tom například na záznamu mé přednášky pro UTXO.22.

- ❖ Centrální řízení násilím vnucovaných peněz.

Řešení

❖ Obecně: volný trh peněz

Řešení

- ❖ Obecně: volný trh peněz
- ❖ Konkrétně (dle mého subjektivního názoru)

- ❖ Obecně: volný trh peněz
- ❖ Konkrétně (dle mého subjektivního názoru):
  - » Bitcoin, kryptoměny
  - » zlato

- ❖ Obecně: volný trh peněz

- ❖ Konkrétně (dle mého subjektivního názoru):
  - » Bitcoin, kryptoměny
  - » zlato
  - » obecně cokoli matematicky či fyzikálně vzácného

- ❖ Obecně: volný trh peněz

- ❖ Konkrétně (dle mého subjektivního názoru):
  - » Bitcoin, kryptoměny
  - » zlato
  - » obecně cokoli matematicky či fyzikálně vzácného

- ❖ Jen dobrovolnost umožní zbavit se zlých peněz.

Deflační strašák

❖ Růst a konstantní peníze způsobují deflaci.

Deflační strašák

- ❖ Růst a konstantní peníze způsobují deflaci.
- ❖ Budou lidé při deflaci odkládat spotřebu?

Deflační strašák

- ❖ Růst a konstantní peníze způsobují deflaci.
- ❖ Budou lidé při deflaci odkládat spotřebu?
  - » Dost možná ani ne; vizte trh s elektronikou.

Deflační strašák

- ❖ Růst a konstantní peníze způsobují deflaci.

- ❖ Budou lidé při deflaci odkládat spotřebu?
  - » Dost možná ani ne; vizte trh s elektronikou.
  - » I kdyby ano, při konstantní deflaci jen konstantně.
    - Při odkládání spotřeby realizují spotřebu odloženou dříve.

Deflační strašák

- ❖ Růst a konstantní peníze způsobují deflaci.
- ❖ Budou lidé při deflaci odkládat spotřebu?
  - » Dost možná ani ne; vizte trh s elektronikou.
  - » I kdyby ano, při konstantní deflaci jen konstantně.
    - Při odkládání spotřeby realizují spotřebu odloženou dříve.
- ❖ USA nejvíc zbohatly v deflační ekonomice.

- ❖ Nedostatky způsobují zdravé zdražování.
  - » Válka je typickým příkladem.
  - » Částečně i koronavirus (navíc se rozdávaly peníze).

- ❖ Dnešní peníze jsou tvořeny politickou vůlí.

- ❖ Lidé si sami vyberou dobré peníze volnotržně.
  - » Deflace není problém; je to jen strašák.

Přijďte příště

- ❖ V listopadu budeme přednášet společně s Evou Césarovou o psychedelících, jejich postavení ve společnosti, legislativě i stigmatizaci.

**Středa 2. listopadu
v 19 hodin v (de)Centrále**